

Til Folketingets Socialudvalg september 2010

Behov for national satsning i fht. tidlig forebyggelse i dag- og fritidsinstitutioner

---

Udfordringer:

- De fleste børn, som modtager specielle tilbud har på et tidspunkt været et "bekymringsbarn" i en almindelig dag- eller fritidsinstitution. BUPL's undersøgelse om "Gråzonebørn" viser, at godt 14 pct. af de indskrevne børn i de almene dag- og fritidstilbud, har særlige behov. De ekstra ressourcer, som kommunerne afsætter til disse børn vedrører alene de 1-3 pct. af børnene. Meget tyder på, at mange kommuner har ret faste kriterier for, til hvilke børn (typer af problemer), der gives ekstra ressourcer - typisk er der tale om børn, som har en diagnose. Fra et pædagogisk perspektiv - hvor vægten ligger på barnets trivsel og udvikling - er der behov for tildeling af ekstra ressourcer til yderligere 6 pct. af de indskrevne børn. Det må forventes at behovet hos en stor del af disse 'bekymringsbørn' kan henføres til social udsathed og/eller konkrete vanskeligheder i ft. sprog, adfærd, motorik m.v.
- Udgiftsudviklingen på det specialiserede socialområde medvirker til at presse økonomien på almenområdet. Der er p.t. fokus på en tæt økonomisk og administrativ styring af området. Denne indsats bør suppleres med en aktiv forebyggelsesindsats, som dokumenteret kan bremse op for tilgangen af dyre sager til det specialiserede socialområde.
- I kommunernes arbejde med at styre udgiftsudviklingen på det specialiserede område indgår bl.a. oprettelse af egne kommunale tilbud, hvilket mange steder medfører en integration af de special- og almenpædagogiske indsatser. I BUPL ser vi, at der kan være stor fornuft i en sådan udvikling. BUPL's gråzoneundersøgelse viser imidlertid, at almeninstitutionerne ofte er uklare på, hvilken rolle de er tiltænkt i forhold til løsningen af opgaver med børn, der har særlige behov. Herunder er det kun sjældent defineret, hvilke børn, de skal modtage, og flertallet af institutionerne oplever, at de bliver overladt til sig selv, når de først har taget imod et barn, der har særlige behov.

Løsninger:

Initiativer på nationalt niveau vil kunne sikre kommunernes incitament til at prioritere forebyggelsesindsatsen i dag- og fritidsinstitutionerne.

BUPL vurderer, at der er behov for:

1) Udvikling af statistik/indberetningspraksis, så der kan skabes et reelt overblik over, hvad det er for en opgave kommunerne står med. Der er behov for at kende til antallet af børn med særlige behov (også de enkeltintegrerede, og "gråzone-børnene", dvs. dem som ikke modtager nogen form for støtte idag) samt hvilke og hvor mange ressourcer, der anvendes til arbejdet med disse børn.

2) Udvikling af det konkrete forebyggende arbejde - og dokumentation af effekt.

Der bør gennemføres støttede forsøg med 'sociale normeringer' - hvor børn med særlige behov f.eks. tildeles 1½ pædagognormering. Kommunerne skal herigennem afprøve, hvilke modeller for tildeling af sociale normeringer og supplerende efteruddannelse til pædagogerne, der har bedst fremadrettet effekt i forhold til børnenes trivsel og udvikling.

Kommunerne skal også støttes i at afprøve nye og anderledes ideer til tidlig forebyggelse på almenområdet, som kan reducere udgiftsbehovet på det specialiserede område. Det kunne f.eks. være:

- Udbyggede "hjemmehos"-funktioner, så pædagoger, der tager sig af børn, der har særlige behov i almeninstitutionerne, kan udvide arbejdet til at omfatte hele familien, hvor det er relevant.
- Mulighed for at de pædagoger, der er tæt på barnet i daginstitutionen kan træde ind som plejeforældre for børn, hvis forældre en gang i mellem har en dårligere forældreevne og på andre tidspunkter måske som særlig støtte for forældrene.
- Pædagoger på klub-området kan f.eks. være omsorgs-/kontaktperson for unge i hybler som alternativ til anbringelser m.v.

3) **Oprettelse af en national vidensdatabase** - som giver et overblik over eksisterende kommunale initiativer, hvor almenområdet er inddraget i løsningen af opgaver med børn, der har særlige behov - med henblik på beskrivelse af metoder og effekter.

Særligt i fht. større børn og unge er der behov for:

4) **Viden om de unge - forskning og dataindsamling på nationalt niveau**

Der er for lidt viden om hvilke tiltag og indsatser, der virker på ungeområdet - og for lidt viden om større børn og unges trivsel, som kan danne afsæt for politikudvikling. En mulighed er at igangsætte registerbaseret forskning som følger de unges spor, således at vi opnår bedre viden om hvilke unge der får en ungdomsuddannelse på trods. En anden mulighed er at kvalificere arbejdet med ungdomspolitikker og viden om evt. indsatsområder gennem nationale trivselsundersøgelser af unge.